

УНИВЕРСИТЕТ "ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ" – БУРГАС
ФАКУЛТЕТ ПО ПРИРОДНИ НАУКИ
КОМИСИЯ ПО ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ

**АНАЛИЗ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ НА ФПН В „РЕЙТИНГОВАТА СИСТЕМА НА
ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ“, В СРАВНЕНИЕ С ДРУГИ ВУ В
НАПРАВЛЕНИЕ "4.2 ХИМИЧЕСКИ НАУКИ"**

Уеб-порталът "Рейтингова система на висшите училища в България" (<https://rsvu.mon.bg>) е създаден през 2010 г. в изпълнение на проект "Разработване на рейтингова система за висшите училища в Република България". Информационното съдържание се поддържа от дирекция „Висше образование” на Министерството на образованието и науката.

На базата на широк набор от критерии се формира оценка на висшите училища, която може да бъде анализирана детайлно, въз основа на спецификата на избраното професионално направление.

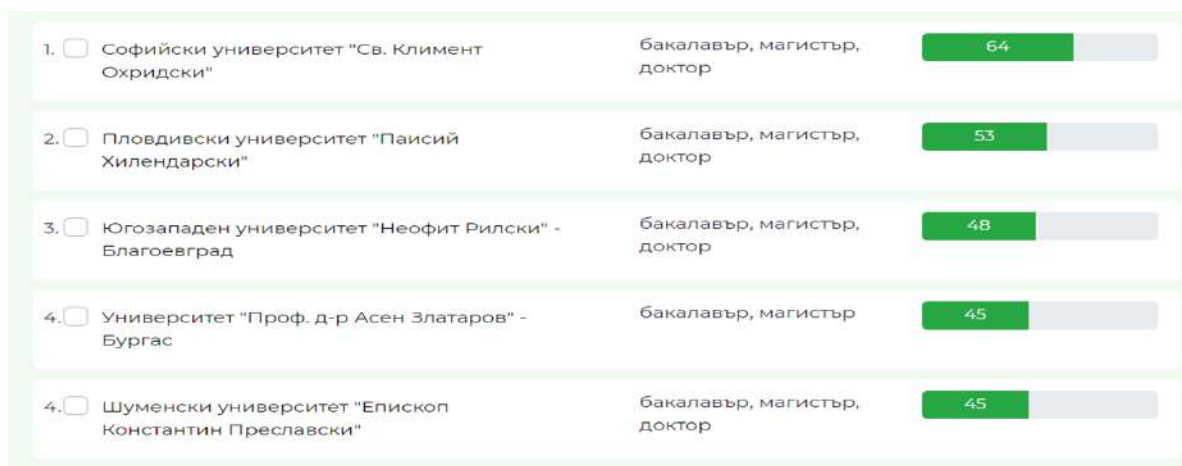
Целта на текущия доклад е да се анализират критериите, свързани с класирането на университет „Проф. д-р Асен Златаров“ в направление 4.2 „Химически науки“ през 2020 година. Очакваният резултат е да се насочи внимание към тези критерии, за които е необходимо да се предприемат действия, с оглед на тяхното повишение, преди изготвяне на следващата рейтинговата класация.

Професионално направление 4.2. „Химически науки“ е акредитирано в пет университета в България. Текущият рейтинг поставя на първо място СУ „Климент Охридски“. Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ заема 4-то място преди ШУ „Епископ Константин Преславски“.

Класирането на ВУ се осъществява, чрез индикатори в различни мерни единици (брой, оценка по скала, процент, лева и др.). Поради тази причина в платформата е въведено стандартизиране на стойностите по статистическа процедура, описана в уеб страницата на <https://rsvu.mon.bg>. В класацията е посочена крайна оценка за всяко висше училище като резултат по скала от 0 до 100.

Класацията и съответстващите количествени показатели за 2020 година за професионално направление 4.2 „Химически науки“ е представено на фигура 1.

Фигура 1. Рейтингова класация на ВУ, в ПН 4.2. „Химически науки“ за 2020 г.



За оценката на ПН 4.2. „Химически науки“, за „Проф. д-р Асен Златаров“ са достъпни 38 (ненулеви) количествени критерии (Приложение). **Значимостта на всеки критерий е анализирана чрез сравнения на база минимална и средна стойност, спрямо всички ВУ в направление.**

Анализ на база минимална стойност на критерии

За тринадесет от критериите (Приложение) стойностите за ФПН са минимални, спрямо другите ВУ. Част от тях се отнасят за университета (напр. институционална, програмна акредитация и др.) като институция, а други отчитат реализация на завършилите студенти, по отношение на тяхното трудово възнаграждение. Поради това, че същите са извън възможностите за промяна с действия, единствено от страна на академичния състав на ФПН същите не са включени в анализа.

Критериите, върху които е необходимо да се насочи внимание са:

- Специалности за обучение на бакалаври
- Докторски програми в професионалното направление
- Стопански инвентар (в лева на студент)

Разработването на нови бакалавърски програми е една от възможностите за привличане на студенти във ФПН. Вътрешните анализи на КСК от текущата и предходните години показват, че е налице значителен интерес към магистърските програми, но това не се изпълнява за бакалавърските. В тази връзка е препоръчително да се проучат по-детайлно възможностите за трудова реализация в областта на направление химически науки. Актуализацията на съществуващите учебните програми, както и

разработване на програми за нови специалности следва да отговарят на изискванията на потребителите на кадри в бъдещ период от поне 10 години.

Разкритите докторски програми във ФПН в специалности „Неорганична химия“ и „ЕООС“ създадоха възможност за обучение на докторанти, дейност, която беше прекъсната за няколко години. За утвърждаване на програмите следва да се предприемат всички действия за подпомагане на докторантите, с оглед на защита на дисертационните трудове в първоначално определения срок. Добра възможност е разкриване на нови докторски програми, за които могат да бъдат изпълнени изискванията за акредитация.

От финансова гледна точка подготовката на студентите се свързва с ресурса, който може да бъде вложен в обезпечаване на процеса на обучение. Стратегическа цел на ФПН е разходването средства да се извършва по максимално ефективен начин, като специално внимание следва да се обърне и на възможностите за привличане на допълнително финансиране. Кандидатстването и последващо за изпълнение на научни проекти, с участието на студенти може да бъде положително за подобряване на този критерий.

Анализ на база средна стойност на критерии

Критерии надвишаващи средната стойност

Към групата на критериите за ФПН, за които средната стойност, спрямо всички ВУ е надвишена се включват:

- Дипломирани студенти
- Общо средства за НИД на студент
- Привлечени средства за НИД на студент
- Среден брой цитирания на документ (Web of Science)
- Библиотечен фонд на студент
- Учебна застроена площ на студент
- Оборудване (в лева на студент)
- Студентски общежития
- Безработица сред завършилите
- Безработица сред завършилите спрямо средната за региона на висшето училище (съотношение)

В тази група са включени както *образователни, социално-битови* така и *икономически* критерии. Може да се направи заключение, че съществуват съществени елементи, които показват баланс между тези три сфери.

Критерии под средната стойност

Към тази група се отнасят следните 15 критерии:

- Индекс на цитируемост по научна област (Web of Science)
- Документи, цитирани поне веднъж (Web of Science)
- Статии в научни списания (Web of Science)
- Индекс на цитируемост по научна област (Scopus)
- Индекс на цитируемост без автоцитирания по научна област (Scopus)
- Среден брой цитирания на документ (Scopus)
- Документи, цитирани поне веднъж (Scopus)
- Статии в научни списания (Scopus)
- Доклади от научни конференции (Scopus)
- Съвместни научни публикации (Web of Science)
- Ползваемост на библиотечния фонд
- Специалности за обучение на магистри
- Стипендии
- Ексклузивност на преподавателския състав
- Престиж сред преподавателите
- Регионална реализация на позиция за висше образование
- Приложение на придобитото висше образование и реализация по призвание

Най-значима част от критериите (67% (10/15)) се свързват с индикатори, оценящи научноизследователска дейност. Резултатите от последните анализи на научноизследователската дейност, при ФПН показват тенденция на понижение, като основна причина за това е отчитане на научни резултати към други основни звена на университета. В положителен аспект може да се посочи повишен брой на публикациите, свързани с изпълнение на проекти, по НИХТД към факултета, финансирани със средства, от държавния бюджет за 2021 г.

Разкриването на нови магистърски програми е показател за адаптивност на ВУ към променящата се трудова среда за професионална реализация. През последната година във факултета е разкрита нова магистърска специалност, в която се обучава

първата студентска група. Това показва, че във ФПН съществува визия и възможност за съгласуване на усилията на академичния състав, за постигане на дългосрочна устойчивост и затвърждаване на ползите от предлагания образователен продукт.

Особено внимание следва да се насочи към провеждане на диалог и оценка на възможността за създаване на хибридни магистърски специалности с други основни звена. Понятието *професии на бъдещето* може да бъде обединяващ конструкт, към който да бъдат насочени усилията на екипи, от преподаватели, за изграждане на учебно съдържание, които ще подпомогнат в дългосрочен план националния икономически растеж.

Обобщение и препоръки

Рейтинговата система на висшите училища в България е инструмент с нарастваща популярност през последните години. Редица източници посочват, че същият оказва значимо влияние при вземане на решение за избор на ВУ, от страна на кандидат-студентите. В този смисъл подобряване на показателите, които повишават позицията на университет „Проф. д-р Асен Златаров“ в направление 4.2 „Химически науки“ следва да бъде основна приоритетна задача на академичния състав от Факултета по природни науки. Поради специфичността на преподаваните дисциплини и характера на научната и административна дейности следва да се предприемат стъпки, които ще повишат значимостта на критериите, в резултат от дейността на преподавателите към всички катедри от ФПН.

03.12.2021 г.

Председател на комисията:
(доц. д-р М. Годоров)

Анализ на показателите на ФПН в „Рейтинговата система на висшите училища в България“, в сравнение с други ВУ в направление "Химически науки" е приет от КОПКО с Протокол № 15/03.12.2021 г.

П Р И Л О Ж Е Н И Е

Критериални показатели за ПН 4.2 „Химически науки“, 2020

за университет „Проф. д-р Асен Златаров“

<https://rsvu.mon.bg/>

№	Критерии	Минимална стойност	Средна стойност
1	Програмна акредитация	×*	
2	Специалности за обучение на бакалаври	×	
3	Институционална акредитация	×	
4	Докторски програми в професионалното направление	×	
5	Докторски програми във висшето училище	×	
6	Информационно обезпечаване	×	
7	Стопански инвентар (в лева на студент)	×	
8	Престиж сред студентите	×	
9	Среден успех от дипломата за завършено средно образование	×	
10	Осигурителен доход на завършилите	×	
11	Принос към осигурителната система	×	
12	Съотношение на осигурителния доход на завършилите спрямо средната заплата за областта	×	
13	Регионална реализация	×	
14	Ексклузивност на преподавателския състав		<***
15	Специалности за обучение на магистри		<
16	Индекс на цитируемост по научна област (Web of Science)		<
17	Документи, цитирани поне веднъж (Web of Science)		<
18	Статии в научни списания (Web of Science)		<
19	Индекс на цитируемост по научна област (Scopus)		<
20	Индекс на цитируемост без автоцитирания по научна област (Scopus)		<
21	Среден брой цитирания на документ (Scopus)		<

22	Документи, цитирани поне веднъж (Scopus)		<
23	Статии в научни списания (Scopus)		<
24	Доклади от научни конференции (Scopus)		<
25	Съвместни научни публикации (Web of Science)		<
26	Ползваемост на библиотечния фонд		<
27	Стипендии		<
28	Престиж сред преподавателите		<
29	Дипломирани студенти		>***
30	Общо средства за НИД на студент		>
31	Привлечени средства за НИД на студент		>
32	Среден брой цитирания на документ (Web of Science)		>
33	Библиотечен фонд на студент		>
34	Учебна застроена площ на студент		>
35	Оборудване (в лева на студент)		>
36	Студентски общежития		>
37	Безработица сред завършилите		>
38	Безработица сред завършилите спрямо средната за региона на висшето училище (съотношение)		>

* x - индикатори с минимална стойност, спрямо други ВУ

** < - индикатори с по-ниска стойност от средната, спрямо други ВУ

*** > - индикатори с по-висока стойност от средната, спрямо други ВУ